

מדינת ישראל
משרד החינוך

מדינת ישראל
משרד החינוך

תלמוד ישראלי
הדף היומי לילדים

סדר קדשים
מסכת מנחות ט"ז - כ"ב
פרשת כי תבוא
ט"ז - כ"א באלול
(26 לאוגוסט - 1 לספטמבר)

דף לימוד
לימות השבוע
ולשולחן שבת

מן התלמוד

סדר קדשים
מסכת מנחות, דף י"ט

"אמר רב: כל מקום שנאמר תורה וחוקה - אינו
אלא לעכב"

כתיבא - כתוב
ילפינן - לומדים אנחנו

הסבר: רב אומר שבמקומות בתורה שנזכרת
בהם המלה "תורה" או "חוקה", בא הדבר ללמד
שכל פרטי המצווה הכתובים שם מעכבים את
קיום המצווה, ושם חסר אחד מהם לא יוצאים
ידי חובה.

דף ט"ז: רב המנונא

רב המנונא היה אמורא שהתגורר
בבבל, והיה תלמיד מבהק של רב,
עד כדי כך שרב קרא לו "בני" ומסר
לו מאמרים רבים בהלכה.

פעמים רבות בתלמוד מובא משא
ומתן בין רב המנונא לרב חסדא,
ופעם אחת שמח כל כך רב חסדא
מדבר תורה שאמר רב המנונא,
עד שאמר עליו: "מי יתן לנו
רגלים של ברזל (שאינו מתעייפות) ונלך אחריה תמיד כדי לשמע את דבריה".
לאחר פטירתו, החליטו לקבורו בארץ ישראל, ובאותו זמן הובילו לקבורה בארץ
ישראל גם את רבה בר רב הונא, וכאשר הגיעו הגמלים ועליהם הארונות,
לגשר צר, נעמדו הגמלים ומאנו להתקדם, כי גם לאחר מותם חלקו האמוראים
כבוד זה לזה וכל אחד רצה שארוננו של השני יעבר תחלה.

דף י"ז: אהבת תורה

תוך כדי העיסוק בנושא "פגול", אמר רב המנונא, שרבי חנינא אמר לו הלכה
מסימת בעיני פגול: "אמר רב המנונא, הא מילתא אכלע לי רבי חנינא, ותקילא
לי ככלי תלמודאי" - את ההלכה הזו הטעימני ולמדני רבי חנינא, והיא חביבה
עלי כמו כל מה שלמדתי עד היום".

מעניין לראות את הניסוח של רב המנונא. הוא מספר שרבי חנינא הטעים
אותו, נתן לו לטעם, הלכה. ניסוח זה מבטא את אהבתו ללימוד ולתורה של
רב המנונא שחש בזמן לימוד התורה כאילו הוא אוכל מאכל טעים.

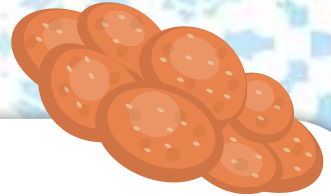
דף י"ח: אשריכם תלמידי חכמים

ספר רבי: פעם אחת הלכתי לרבי אלעזר בן שמוע וראיתי את יוסף הבהלי
יושב לפניו ושומע ממנו הלכות, והיו הלכות אלו משמחות את יוסף הבהלי,
והוא שמח בהן. שאל יוסף הבהלי את רבי אלעזר בן שמוע: "מה דינו של
העושה דבר מסים בקרבן?", השיב לו רבי אלעזר בן שמוע: "כשר, ורבי אליעזר
פוסל". שמח כל כך יוסף הבהלי, ופניו עלצו מרב שמחה.

אמר לו רבי אלעזר בן שמוע: האם כל מה שלמדתי עד עכשיו לא שמח
אותך? רק כעת למדת ממני הלכה נכונה? השיב יוסף הבהלי: ודאי כל מה
שלמדתי היה נכון ומכון להלכה, אך הפעם שמחתי מאד, כי פעם שמעתי
הלכה זו בשם רבי אליעזר, ומאז הלכתי אצל כל תלמידיו של רבי אליעזר
לקרר אם אכן כך הוא אמר, ואיש מהם לא ידע לענות לי. לכן שמחתי כל כך
לשמע ממך את הדברים. התרגש רבי אלעזר בן שמוע משמחת התורה של
יוסף הבהלי ואמר: "אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם ביותר".

בית התלמוד
הישראלי אחת
בהצלחה ובשעה
טובה בפתחת
שנת הלימודים
תשע"ו

סעודת ערב שבת

מנה עיקרית

פלפול משפחתי לשולחן שבת

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער-

הרבה זמן לא נפגשו בני משפחת לוי האחד עם השני, ולכן ארגנו במשך זמן רב שבת משפחתית לכל בני המשפחה בביתו של אחד הילדים. כמה ימים לפני השבת שכולם חיכו לה, גילתה שכנה אלמנה שלהם [שהיא קצת נודניקית...] שהם מתכוונים לשבת המשפחתית, ושאלה האם היא גם יכולה לבוא ולהצטרף לשבת?

מנת פתיחה

דבר תורה לשולחן השבת פרשת כי תבוא

בתחילת פרשתנו מתוארת בצורה נפלאה פרשיית הבאת הביכורים לבית המקדש, אשר בסיומה אומרת התורה- "**ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך**" ה' אלוקיך."

בהמשך הפרשה מתוארות קללות רבות, והתורה אומרת כי הסיבה בגללה הן יגיעו היא "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב **מרב כל**".

כיצד בפרשיית הביכורים האדם מתמלא בשמחה בגלל **כל** מה שנתן לו ה', ולעומת זאת בקללות הוא איננו שמח **בכל** מה שנתן ה' והוא נענש על כך?

ניתן להסביר שההבדל בין הפסוקים טמון במילה אחת- "לך", שהיא חילוף האותיות של המילה "**כל**". בפסוק הראשון- האדם שמח בחלקו- ולכן כל מה שיש לו גורם לשמחה גדולה, על כן מדגישה התורה את המילה- "**בכל** אשר נתן לך". אולם, בפסוק השני שלא מופיעה המילה "לך"- מדובר באדם שלא שמח בחלק שלו אלא עסוק במה שיש לחברו- ובמצב כזה- גם כל מה שיש לו- אינו מספיק כדי לשמחו.

מצד שני:
מדובר באישה אלמנה ומסכנה שאין לה כל כך חברים ואיפה להיות... אז איך אפשר לשבת לבד וליהנות כאשר יודעים שבדלת ממול נמצאת לבד אישה אלמנה שאף אחד לא הזמין אותה?

מצד אחד:
בני המשפחה חיכו הרבה זמן לשבת הזו שיהיו בה רק הם ביחד, ונוכחותה של מיישה שלא מהמשפחה, תפריע להם מאד, ותפגום בכיף וההנאה שלהם מהמפגש המשפחתי.

**ואמה
דעתכם?**

עולמ אשכול

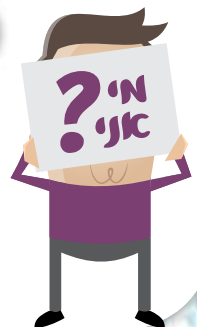
קינוח / מי אני?

א. א.שמי המקורי היה 'מבצע גור אריה יהודה'.

ב. במסגרת המבצע הועלו ארצה בין חודש נובמבר 1984 לחודש ינואר 1985 כ 6364 יהודים.

ג. אנשי המגבית היהודית המאוחדת קראו למבצע על שמו של המנהיג היהודי הגדול שהעלה את העם ממצרים לארץ ישראל.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2449	2448	2238	1948	0	זמנים מסודרים		
495 התלמוד התנאי	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	352- הקמת ביהמ"ק ה-2	586- חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חננות ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	בצאל	מתן תורה	1311- יציאת מצרים	אפרים ומנשה	1521- בניי במצרים	1812- אברם אבינו	3760- בריאת העולם
														לוח		

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סעודת שבת

מנה עיקרית

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- מה האירוע המצויר כאן ומתי הוא התקיים?
- מה הגדרת תפקידו של האיש הניצב בחזית הציור?
- מה עושה האיש הניצב על ההר מרחוק ולא יזהה חג זה קשור?
- דגל של איזו מדינה מצויר כאן ואיך זה קשור לאירוע?

האיש הניצב בחזית הציור הוא האיש הניצב על ההר מרחוק ולא יזהה חג זה קשור? דגל של איזו מדינה מצויר כאן ואיך זה קשור לאירוע?

קינוח / מי אני?

- חוגגים אותי בכ"ט בחשוון, 50 יום לאחר יום כיפור.
- ביום הזה צמים ומתפללים, עולים על הר גבוה סמל להר סיני, ומחזקים את הקשר עם התורה והקב"ה.
- בארץ ישראל נוהגים לחוגג אותי בטיילת ארמון הנציב בירושלים, משם רואים את אזור הר הבית.

לאמסא

סעודה שלישית

מתולדותי

ד"ר זרח ורהפטיג (תרס"ו-תשס"ב, 1906-2002)

היה פוליטיקאי ומשפטן, מראשי הפועל המזרחי והמפד"ל. נולד ברוסיה, רכש השכלה תורנית וכללית והצטרף לתנועת המזרחי. במלחמת העולם השנייה ברח לליטא וסייע לבריחת אלפי יהודים מפולין וליטא ליפן, משם הגיעו מאוחר יותר לישראל ולארה"ב. שימש כיו"ר הוועד להצלת יהודי פולין. בתש"ז (1947) עלה לארץ ושימש בתפקידים מרכזיים במפלגה. היה בין מנסחי החוקה של מועצת המדינה הזמנית, ובין החותמים על מגילת העצמאות, וכיהן כיו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט שהיתה אמורה לחוקק את חוקת המדינה. כיהן כחבר כנסת וכשר הדתות במשך שנים רבות. בשנת תשמ"ג (1983) זכה ורהפטיג בפרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה בקידום המשפט העברי. בשנת תשמ"ו (1986) זכה בפרס הרב קוק לספרות תורנית.

ד"ר זרח ורהפטיג (אוסף התצלומים הלאומי)

5778
ה'תשע"ח

2017
70 שנה
למדינה

התשע"ט

1969
הרב
אריה לויין

5727
ה'תשנ"ז

1967
מלחמת
ששת הימים

5708
ה'תש"ח

1948
מלחמת
המדינה

5707
ה'תש"ז

1947
מלחמת
העצמאות

5699
ה'תרצ"ט

1939
שוואה

5657
ה'תר"ץ

1897
הרצל

5323
ה'תרמ"ג

רבי יוסף
קארו

5260

1500
העת
החדשה

5258

1492
גירוש ספרד

4900

הרמב"ם

4800

רש"י

4650

רבי סעדיה
גאון

4260

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

דף י"ט: ברית מלח

התורה מצוה בספר ויקרא, למלח את כל הקרבנות: "וכל קרבן מנחתך במלח תמלח, ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך, על כל קרבנך תקריב מלח".

אנו רגילים למלח את הפשור, כדי להוציא ממנו את הדם, אך המלח על הקרבנות לא נתן לצורך זה, אלא כפי שמגדירה התורה שהנחת המלח היא סימן לברית בין ישראל לקב"ה.

דף כ': מדוע מניחים מלח על השלחן?

בכל סעדה מניחים מלח על השלחן, ואת פרוסת 'המוציא' טובלים במלח. מדוע טובלים את הפרוסה במלח? במסכת ברכות נאמר שצריך לטבל את הפרוסה במלח כדי שיהיה לה טעם טוב, שהרי מברכים עליה ברכת המוציא.

ומדוע מניחים מלח על השלחן? הרמ"א (רבי משה איסרליש) כותב: "מצוה להניח על כל שלחן מלח קדם (לפני) שייבצע, כי השלחן דומה למזבח והאכילה לקרבן".

דף כ"א: מנחה שמובאת על ידי כהן

ר' יוחנן בן זכאי אומר, שהכהנים טעו וחשבו שהם פטורים ממנחות מחצית השקל. הסיבה לטעותם הייתה שישנה הלכה שכל מנחה שמובאת על ידי כהן, אין הכהנים אוכלים אותה אלא מקריבים אותה כליל על גבי המזבח.

במעוה מחצית השקל, קונים את קרבנות הצבור שמקריבים על המזבח, ביניהם את הקמח ללחם הפנים, מנחת העמר, שתי הלחם ועוד. אמרו הכהנים: אם גם אנו נתרם מחצית השקל, יהיו הקרבנות האלו גם מכספי כהנים, ואסור יהיה לנו לאכל אותם, כמו מנחת כהן. אולם היתה זו טעות, מפני שהאסור לאכל מנחת כהן, הוא רק על מנחה שהביא כהן יחיד ולא על מנחת צבור.

דף כ"ב: תרומת ארונה היבوسی

כשעם ישראל נכנס לארץ ישראל, לא בנו מיד את בית המקדש, אלא תחלה הקריבו קרבנות במשכן, שהיה בעיר גלגל, ואחר כך נדד המשכן למקומות אחרים.

דוד המלך, התחיל לעסק בבנין בית המקדש. הוא הכין כסף וזהב, קנה את הר המוריה מארונה היבوسی וגם בנה יסודות לבית המקדש. אבל, את בית המקדש עצמו בנה שלמה המלך, בנו של דוד המלך. שנים אחדות ארכה מלאכת בנין בית המקדש, והיא הסתיימה בחדש תשרי, ארבע מאות ושמונים שנה אחרי שבני ישראל יצאו מארץ מצרים.

ארונה היבوسی גם תרם עצים להבערת אש המזבח, והתלמוד מביא מעשה זה, כדי ללמד ממנו הלכה.

מה קשור?

מתחו קו בין האישים לבין תאוריהם:

בניו צהבו מרוב שמחה

ארונה היבوسی

תרם עצים להבערת אש המזבח

זרח ורהפטיג

בנה את היסודות לבית המקדש

יוסף הבבלי

סייע לבריחת אלפי יהודים ליפן

דוד המלך

! | יש לי מושג | דינא דמלכותא דינא

"דין המלכות דין" הוא עיקרון הקובע שלשלטון במדינה יש סמכות לקבוע חוקים, לגבות מיסים ולקחת ממון מהאזרחים, ואין בכך משום גזל. קיימת חובה להישמע לחוקי המדינה, ואסור לרמות את המכס או לקחת ממון השייך לשלטון לפי החוק

שאלות השבוע

א. מהי ברית מלח?

ב. מי קרא למי 'בני' ומדוע?

ג. מדוע מניחים מלח על השלחן בזמן הסעודה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים: talmodisraeli@medison.co.il. הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON

Talmodisraeli@Medison.co.il

טל. 03-9250250; פקס. 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר עקבסון

מנהל חינוכי ועורך: אבי רט

יו"ר חבר הנאמנים: ח"ח חיים פרייליכמן